

Met een modulaire sitrap op weg naar netcentrisch werken

In de crisisbeheersing wordt voor de onderlinge uitwisseling van informatie gewerkt met situatie-rapportages. De auteurs van onderstaand discussiestuk bespreken de doorontwikkeling van de huidige situatierapportages tot een dynamisch, netcentrisch communicatiemiddel. Daarbij staat tijdigheid van informatie centraal. Het interdepartementale ASE traject Crisisstructuur op Rijksniveau heeft als doel goede, snelle en eenduidige advisering. In een van de projecten wordt ook gewerkt aan informatievoorziening. De ervaringen van de Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging (LCO) kunnen hiervoor worden gebruikt.

De Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging (LCO) heeft in een pilotsetting meegedraaid in de oefening Waterproef. De belangrijkste taak van de LCO bij een overstromingsdreiging is het opstellen van het landelijk beeld van 'water en weer' voor de nationale crisisbeheersingsorganisatie.

Via het (virtuele) loket van het Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing van Verkeer en Waterstaat (DCC V&W) gaat dit naar het Nationaal CrisisCentrum (NCC) en het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC). Daarnaast informeert V&W met het landelijk beeld de waterschappen en de Regionale Diensten van Rijkswaterstaat. Het landelijk beeld is een integratie van weer- en watervoorspellingen en de waarnemingen en maatregelen van de Waterschappen en de Regionale Diensten van RWS, aangevuld met een dreigingsanalyse.

Overzicht en volledigheid

De LCO presenteert een zo compleet mogelijk overzicht van waterhuishoudkundige informatie voor een breed scala aan afnemers. Het landelijk beeld bevat ondermeer informatie over de beschikbare tijd tot een mogelijke ramp en de omvang van het bedreigde gebied. Op basis hiervan bepalen calamiteitenbestrijders de tijd die ze nog hebben om preventief actie te ondernemen.

Slechts enkele afnemers gebruiken hiervoor het hele beeld, de meeste slechts delen. Sommigen ervaren het landelijk beeld als groot en minder overzichtelijk. Om de voor hen relevante informatie eruit te halen moet een afnemer nog steeds beschikken over de nodige achtergrondkennis.

Tijdigheid, beschikbaarheid en netcentrisch werken

Vrijwel alle informatie verandert gedurende de crisis, maar bij sommige informatie gaat dat sneller dan bij andere. In de huidige werkwijze worden sitraps in vergaderingen vastgesteld en daarna gepubliceerd. Daarmee kan het zijn dat belangrijke informatie, zoals het doorbreken van een dijk, tot het volgende moment van publicatie moet wachten. Daardoor moeten ook informatieafnemers wachten op de informatie en het bijbehorende advies. Dit zorgt, met name omdat de betreffende gebeurtenis al snel nieuws is in de media, voor onnodige informatieachterstand. Daarnaast wordt de informatie die in de tijd nauwelijks verandert, wel telkens opnieuw gepubliceerd en gelezen. Een mogelijke oplossing is het modulair aanbieden van de informatie. Informatiebouwstenen in het landelijk beeld en de sitraps worden vervangen op het moment dat daar aanleiding toe is en de ontvangers van de sitraps hoeven zich alleen op de hoogte te stellen van deze nieuwe elementen. Door alleen de nieuwe elementen te vervangen blijft het totaalbeeld compleet en hoeft een organisatie niet steeds alle informatie te lezen. Deze manier van werken sluit goed aan bij de ontwikkeling van netcentrisch werken.

Meta-informatie

Alle bouwstenen van een sitrap hebben (nu ook) een onderwerp, een moment van vaststellen en de informatiebron. Dit noemen we meta-informatie, informatie over de informatie. Deze aspecten van meta-informatie zijn voor de afnemers van de sitraps een toevoeging op de inhoud om de informatiebouwstenen op waarde te kunnen schatten.

Wijze van aanbieden

Om de modulaire sitraps te kunnen voorzien van meta-informatie duikt gelijk de vraag op hoe dit past in de huidige werkwijze en in de ontwikkelingen op het gebied van netcentrische informatiesystemen. In de minst vergaande aanpak kunnen de sitraps in hun huidige integrale publicatie worden aangevuld met meta-informatie. In verdergaande vormen kan men denken aan aanbidding van de sitraps in de vorm van een afgeschermd nieuwspagina of aansluiting bij de bestaande informatiesystemen die automatisch de relevante bouwstenen selecteren. In ieder geval kan gesteld worden dat er afdoende technische oplossingen zijn om modulaire aanpak van informatie-uitwisseling voor iedere afnemer geschikt te maken, waardoor dit theoretische euvel de keuze voor de modulaire werkwijze in de praktijk niet in de weg hoeft te staan.

Vraag en aanbod, wat is netcentrisch?

Een verder nadeel van de huidige sitraps is dat ze te veel aanbodgestuurd zijn en meer vraaggericht zouden moeten worden ingericht. Het doel is immers informatie delen. Zoals eerder opgemerkt belemmert de overmaat aan informatie en (soms) het ontbreken van inhoudelijke achtergrondkennis bij de ontvangers het tot zich nemen van de voor hen relevante informatie.

Wanneer elke betrokken organisatie de informatie modulair publiceert, kan een informatieafnemer zelf selecteren welke delen van belang zijn en vraaggericht het eigen beeld samenstellen. Dit levert feitelijk de sitrap op maat.

Het duiden van de inhoud van het bericht kan met de modulaire opzet worden vergemakkelijkt omdat informatie voor de afnemer herkenbaar wordt ingekaderd en verwoord.

Voorbeeld LCO

Toegepast op het voorbeeld van LCO zou dit het volgende beeld kunnen opleveren:

LCO maakt overzichtsstaten van het bedreigd gebied met daarbij de tijd van opstellen, de resterende tijd die er nog is

tot de voorspelde situatie met de onzekerheid die daarbij geldt. Deze bouwsteen is de meest compacte samenvatting van de dreiging en kan door DCC V&W worden voorzien van een kernboodschap en daarna worden doorgespeeld aan het NCC. Daarnaast verzorgt de LCO bouwstenen met een veel meer gedetailleerd aanbod van informatie over de dreiging ten behoeve van de operationele diensten van het DCC V&W (waterschappen en regionale diensten).

Wanneer met de modulaire werkwijze een waterschap met de melding van een dijkdoorbraak komt, kan de LCO deze informatie direct publiceren als bouwsteen met als informatiebron het desbetreffende waterschap. Omdat het landelijk beeld van het ene moment op het andere drastisch kan wijzigen, bijvoorbeeld door een daadwerkelijke dijkdoorbraak, worden een reeks individuele bouwstenen niet langer actueel. De analyse van de gevolgen van de gebeurtenis wordt dus onmiddellijk in gang gezet en gepubliceerd zodra hierover duidelijkheid bestaat.

De keuze tussen integraal of snel

Door bouwstenen in het landelijk beeld dynamisch aan te passen kunnen ze met elkaar wringen als de snel doorgegeven informatie nog niet door een wederpartij uit een andere discipline of regio is geanalyseerd op gevolgen. De uitdaging voor elke crisisorganisatie blijft de keuze tussen integraal of snel: de balans tussen sneller en minder integraal beeld aan de ene kant en trager en integraler beeld aan de andere kant is. De modulaire werkwijze maakt de verschillen op die balans wel kleiner.

Astrid Janssen en Bas Kolen,

HKV lijn in water

Stefan Nieuwenhuis,

Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging, ministerie van Verkeer en Waterstaat

Ben Smit,

Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing, ministerie van Verkeer en Waterstaat

Figuur: Modulaire sitrap – elk stukje van de sitrap kan op een ander moment gemaakt zijn en een andere bron hebben

Onderwerp: Verkeerssituatie Van 21/11/2008 11:00 Tot 21/11/2008 12:00 Bron: VCNL	Beslispunten	Gevraagde landelijke bijstand
Onderwerp: Aantal evacués Van 20/11/2008 08:00 Tot 24/11/2008 12:00 Bron: Gemeentelijke evacuatieplannen	Communicatiestrategie	
Onderwerp: Situatie keringen Van 21/11/2008 12:00 Bron: HHNK Volgende actualisatie:...		